מימא יו מהרות ומת ילא קנסו בנו אחריו מ"מ

להיוק שאינו ניכר לא שמיה היוק קנמא להיוק

דרבנן (ה) פ לדידיה קנסו רבנן לבריה לא קנסו

רבנו: מתני' מעשה י בזכר של רחלים זקן

ושערו מדולדל וראהו יו קסטור אחד ואמר מה

מיבו של זה אמרו לו בכור הוא ואינו נשחם אלא

א"כ היה בו מום ינטל פיגום וצרם יו אזנו ובא

מעשה לפני חכמים והתירו יואחר שהתירו

הלך וצירם באזני בכורות אחרים ואסרו פעם

אחת היו תינוקות משחקין בשדה וקשרו יו זנבי

מלאים זה בזה ונפסקה זנבו של אחד מהם

והרי הוא בכור ובא מעשה לפני חכמים

והתירו ראו שהתירו הלכו וקשרו זנבות

• בכורות אחרים ואסרו יזה הכלל כל שהוא

לדעתו אסור שלא לדעתו מותר: גמ' פעם (3)

אחרת היה כו': וצריכא דאי אשמעינן עובד

כוכבים דלא אתי למיסרך אבל קמן דאתי

למיסרך אימא לא ואי אשמועינו קטן משום

דלא אתי לאיחלופי בגדול אבל עובד כוכבים

דאתי לאיחלופי בגדול אימא לא צריכא א"ר

חסדא אמר רב קמינא לא שנו אלא דא"ל

אא"כ היה בו מום אבל אם א"ל אם נעשה בו

מום כמאן דא"ל זיל עביד ביה מומא דמי אמר

רבא מכדי ממילא הוא מה לי היה מה לי

נעשה אלא נעשה נמי ממילא הוא ולא שנא:

זה הכלל כל שהוא לדעת אסור: לאיתויי מאי

לאיתויי גרמא: שלא לדעת: לאיתויי מסיח

לפי תומו: מתני' יהיה בכור יו רדפו בעמו

ועשה בו מום ה"ז שוחטין עליו: גמ' א"ר פפא

לא שנו אלא שבעטו בשעת רדיפה אבל

לאחר רדיפה לא פשימא מהו דתימא צעריה הוא דמדכר קמ"ל ₪ איכא דאמרי

אמר רב פפא לא תימא בשעת רדיפה אין יי אבל שלא בשעת רדיפה לא אלא

"אפילו לאחר רדיפה נמי מאי מעמא צעריה [הוא] דמדכר א"ר יהודה

ימותר להמיל מום בככור קודם שיצא אחרו נועות ב..... באודניה אימרא בשפוותיה איכא דאמרי אימרא נמי באודניה אימור דרך באודניה אימרא בשפוותיה אילא באיי מיני ימידיי בוי מומא מאי המ"ל ימותר להמיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם אמר רבא גדיא

צדעיו נפק אמר ז רבא אכל ולא מיחזי פעי ומיחזי הוי מומא מאי קמ"

תנינא יוֹ החומין החיצונות שנפגמו ושנגממו הפנימיות שנעקרו ים מ"ם לאו

משום דכי פעי מיחזי אמר יו רב פפא רבא נמי מעמא דמתני' מפרש מאי מעמא

נעקרו הוי מומא משום דכי פעי מיחזי: מתני' כל המומין הראויין לבא

בידי אדם רועי ישראל נאמנין יח רועים כהנים אינן נאמנין רשב"ג אומר הנאמן

הוא על של חבירו ואין נאמן על של עצמו ר"מ אומר יהחשוד על הדבר

לא דנו ולא מעידו: גמ' ר' יוחנן ור' אלעזר חד אמר ירועי ישראל

בי כהנים נאמנין ללגימא לא חיישינן רועי כהנים בי ישראל אין נאמנין

מימר אמר כיון דקא מרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחריני והוא

הדין כהן לכהן דחיישיגן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

לד א מיי׳ פ״ז מהל׳ חובל ומזיק הלכה ג: לה ב ג מיי' פ"ב מ "ד סי׳ שיג סעיף ב: לו ד מיי שם הלי יא טוש״ע

שם סעיף ד: ה [מיי שם טוש"ע שם] לז ו מיי שם הל' יד טוש"ע שם סעי' ז: אח ז מיי' פ"ב מהל' איסורי מובח הלי ג: מונח הני ג: למ ח מיי פייב מהלי בכורות הלי יז טושיע יייד סי שיד סעיי ג: מ ט מייי שם הלכה טז טושיע שם סעיי צ:

שימה מקובצת

או טימא טהרותיו של חבירו קן סימא טהרותיו של זובירו ומת: כן דרבנן הוא: גן מעשה. עי' תוס' לעיל (דף כד ע"ב) ולקמן (דף נג ע"ל): דן וראהו קסדור אחד: ד) וראהו קסדור אחד: סן וצרם את אזנו: ון והתירו ב, בנים אוני ון והתירו ראה שהתירו הלך וצרם: ו] וקשרו זנבות טלאים: ר רודפו ובעטו ועשו יון בכור דדופר ובעטר דעשה. כו' הרי זה ישחוט עליו: ען א"ד אמר ר"פ לא תימא בשעת רדיפה אין שלא . כשעת רדיפה לא אלא לאחר בשעת רדיפה לא אלא לאחר רדיפה נמי מ"ט צעריה הוא דקא מדכר: ין אמר רב פפא אכל: יות תנינא חוטין החיצונות אות ה' נמחק: ינו שנעקרו. ס"א הפנימות יכן שונעקרו טיא הפנימהו שנעקרו מ"ט: יגן אמר רבא רב פפא נמי: ידן נאמנין רועי כהנים: עון שהרי טהרותיו מונחות: מז] תיבת היה נמחק: יון נפל בו מאליו: יקו לדעת שהמטיל את המום יתן לו פון שהמטיל את המוב נתכוין: יען דמשמע שיטיל בו: לן תומם עם העובד כוכבים ואומרים ראה זקן זה לא ישחט לעולם: כחו ואפילו לא ישוום לעולם: למן ואפילו הוא כהן: לכן עד שיקדשנו רחם: לגן ויכול להטיל בו מום: לדן ואזניו קטנות ואינן: לסן על מומין שבגלוי: לו] שקורין ניי״ב החיצונות: לו] חוטמו שנפגמו שניטל מהם: **כח** תיבת אותן נמחק: מום: כנון וניבונ אוון נפווק: נטן חבואות הם בפה: () עליו ישב"ג ור"מ: (ה) נאמנין . ה״ק רועים שהם ישראלים נאמנים עליו ואפילו הן: . לכז לחוש מדיצא האוזו: לגן לא דיש לו: לדן באודניה אימר דרך צדעים: להן מיעוט הראש לחרץ אין לו לחוש שמא יצא ראשו ורובו וחזר והאי אימר הוי לון וחיישינן שמא: לון ממונות וחיישינן שמא: לון ממונות וחומר רבי דרבא דהכא: למן כוכבים וחזר ויצא: (ען נמי כי יצא רוב: מן ונתחייב במה שהטיל מום: מאו הא דרבא כרב הונא מום: מגון הרא״ש: מגון שדי ביה לשון הרא״ש: מגון שדי ביה מומא: מגון הוי ס״א ההיא מומא: מגן הוי ס"א ההיא נמי: מדן דפשיט ליה דקודם כו': מה] להפקיע ממנו קדושת כו' מכירה דעכו"ם

רבינו גרשום (המשר)

דאמר אא״כ נעשה בו מום יאמו אא כ נעשוו בו מום קרי מסיח לפי תומו: היה בכור. איל רודפו לנגחו ובעטו הנרדף כדי להבריחו ממנו ועשה בו מום הרי זה ישחט עליו דלא נתכוון . לעשוח רו מוח : צטריה הוא למום ולישרי קמ"ל דלא: מותר לאדם להטיל מום בבכור קודם שיצא כולו לאויר העולם. כי היכי דלא קידשוהו כותלי רחם: באודניה. לפי שהגדי אזניו גדולות ומוציאן חוץ לרחם

טימה טהרוסיו של הבירו ומם לה קנסו בנו החריו. לשלם הע"ג גדיא באודגיה. כשרוהה שמיעוט הראש בחוץ יכול להטיל מום באחן יואין לו לחוש לם מרישה האחן שמא יצא רוב הראש וחזר דמתוך שאזני הגדי גדולות דרך אזנים לנאת במיעוט הראש אימרא בשפוותיה אבל באזניה לא ליו ויש לו לחוש שמא ילא רוב הראש וחזר: איכא דאמרי אימרא נמי

באודניה ^{(ח} [אימור] דרך צדעין נפק. כיון שרואה עכשיו מיעוט להן און אין לומר שמא ילא ראשו ורובו וחזר שוהא אימר כמו ודאי כמו חיישי׳ שמא חוץ לחומה לנו דפרק השואל בשבת (דף קנא.) לח ודחיישינן שמא איחרוהו וכתבוהו דפרק אחד דיני ממונות לוו (סנהדרין לב.) ורבא דהכא ס"ל י) כרב חסדא דפ' בהמה המקשה (חולין סט:) דלרב הונא דאמר התם ינא שליש ומכרו לעובד כוכבים לחו ויצא שליש אחר הדוש ולא חלה המכירה כלל כיון דנפק לבסוף רובא דאיתגלי מילתא דלמפרע קדוש א״כ הכא נמי לטו שיצא רוב אחרי כן איגלאי מילתא דהוה קדוש מעיקרא ונתחייב מו ממה שמטיל מום בבכור ואיכא לאוקמי הא מאן דרב יהודה אליבא דרב הונא ס כשלא יצא כלל וסוגיא נמי דריש כילד מערימין (תמורה כד:) דמוקי דרב יהודה בזמן הזה ולא חזי להקרבה ופריך אי בומן הזה מאי למימרא ומשני מהו דתימא נגזר דילמא נפיק רוב ראשו וקא שדי מכן מומא קמ"ל סהיא נמי דלא כרב הונא דלדידיה במיעוט ראשו גמי איכא איסורא ולא ה"ל למינקט רוב ראשו ועוד התסש דקאמר ליה רב עמרם לרב ששת אמר על הבכור עם יציאת רובו יהא עולה עולה הוי או בכור הוי מגו נמי דלא כרב הונא דמשמע מדו דפשיטא דהודם יציאת רובו יכול להפקיע מהן קדושת בכור אם לא נחלק בין מכירה להגך:

דלדידיה הנסו כדאמרי בפ' ארבעה אבות נזיקין (ב"ק ד:): שאינו ניכר. שהרי שח טהרות מונחות לפניו ואין היזק ניכר בהן: לא שמיה היזק.

> להזקין כל כך: פיגוס. רומח: והסירו. שהרי אין לומר שהעובד כוכבים הזה להתירו נתכוין שהרי אינו יודע שע"י מום שיעשה בו ישחט אלא א"כ נפל יו מאליו: כל שהוה לדעת. יח שלהטיל מום נתכוין להתירו: בבז' דחי אשמעינן עובד כוכבים. ו) דהתירו בכור ראשון על ידו משום דליכא למימר אתי האי עובד כוכבים למיסרך ללמד להטיל מום בקדשים דסירכיה דעובד כוכבים לא איכפת לו שהרי נהוג הוא באיסורא: ולא אתי לאיחלופי בגדול. דמאן דחזי דהתירו חכמים במום הבא לו ע"י מינוקות לא אתי למימר אי שדי גדול מומח מישתרי דגדול בקטן לח מיחלף: לא שנו. דמותר הבכור ע"י העובד כוכבים: אלא דאמרו ליה. לקסדור אינו נשחט אלא א"כ היה בו מום דמשמע יש שיפול בו מום ממילא דליכא למימר דמדבריהם למד עובד כוכבים דניחא להו שיפיל בו מום: נעשה. משמע ע"י אדם: ממילא הוא. שלא היה יודע העובד כוכבים שיהא מותר על ידו ולא להתיר נתכוין: גרמא. אם הניח בלק ודבילה ע"ג אוזן הבכור כדי שיבא הכלב ויטלנו: מסיה לפי חומו. שלא שאלם קסדור מה טיבו אלא הם עלמן מסיחין לפי תומס ק ואומרים ראה לא ישחט זה לעולם אלא ע"י מום ולא נתכוונו לכך שיטיל בו מוס: מתבר' היה בכול. איל מנגח רודפו לאדם לנגחו ובעטו אדם לבכור ועשה בו מום: ישחט עליו. ואפי׳ יאו כהן לפי שלהללתו נתכוין: גבו' לעריה. מה שרדפו: הודם שילא לאויר העולם. דבכור אינו קדוש עד ים שתקדשו רחם: גדיה בחודניה. גדי אזניו ארוכות וקודם שילה כל רחשו נרחין חזניו ויכול כם להטיל מום דכל זמן שלא יצא כל רחשו חינו כילוד: חימרה בשיפתיה. ששפתיו נראין תחלה ואזניו (ג) לדו קשורות ואינן נראות עד שיצא כל ראשו: לדעיו. טונפל"ש: אכיל ולה מיחוי. אם לבכור יש לו מום בתוך פיו וכי אכיל לא מיחזי ח אפילו הכי כי פעי מיחזי הוי מום שבגלוי ונשחט עליו דאמרי׳ בפירקין דלקמן (דף לו.) דאינו נשחט אלא על יהו מוס שבגלוי: פעי. לועק ופותח פיו הרבה: חוטין החילונות. ככי דשיני שקורין כת ינציב"ה. החיצונות אותם שלפנים כנגד חוטמו (ד) כון שניטל שנפגמו

רבינו גרשום

מהם מעט: או שנגממו. שנחתכו ברחבן מלמעלה בעומק ולא חיסרו כלום הוי מום הואיל ונראו י₪ אותן חוטין: פנימיות. שהשיניים טימא טהרותיו לא קנסו בנו לעולם: ¢) זקן. שלא היה בו מום ושערו מדולדל לפי שהיה אסור בגיזה: פיגום. הגדולות קבועות בהן שקורין מיישיליר"ש: שנעקרו. לגמרי הוי מום כדמפרש ואזיל הואיל וכי פעי מיחזי אבל פגימה או גימום אינו ניכר בהם שהרי חבואות יש בפה: מאי טעמא. הוי פנימיות מום אפילו ש בעיקרה: בותנר' הראויין לבא ע"י אדם. שיש לומר אדם הטילו בו כגון נסמית עינו נקטעה ידו נסדקה אונו: רועי ישראל נאמנין. לומר מאליהן נארעו לו: רועי כהנים אין נאמנין. דנחשדו בדבר. ובגמרא רומח: (זכר של רחלים. היינו בכור): כל שהוא מפרש מאי קרי רועי ישראל ומאי קרי רועי כהנים. האי דנקט ראויין לבא בידי אדם לפי שיש מומין שאין ראויין לבא בידי אדם כגון בעל חמש לדעתו. לדעת הבעלים אסור לדעתה לדעתו בעל בנוס... ושלא לדעתו דלא ציוו בפירוש הבעלים לא לקסדור רגלים או עינו אחת גדולה כשל עגל או קטנה כשל אווז להוי מום שאין אדם נחשד עליו: ל דרשב"ג ור"מ מפרש בגמ": גב" חד אמר. מתני׳ דקתני רועי ישראל נאמנין מו אפילו הן עומדים בבית הכהנים שהבכור שלהם: ללגימא לא חיישינן. דליחשדיה שמא על ידי ולא לתינוקות משום הכי התירו. אבל כשצרם באזני אדם בא לו בכוונה ורועה זה משקר ובא להתירו כדי שישחטו רבו כהן ויאכילנו ממנו עמו: י) והא דקתני רועי כהנים אין נאמנין הכי קאמר רועים שהן כהנים אין נאמנין אם הבכור ביד ישראל דנחשד האי כהן רועה שהוא עצמו הטילו י) בו: בכורות אחרים והתינוקות ימי ולא מיחו רידה הרטליה

מנה יה אמיות בדים והבעלים היינו לדעתם משום הכי אסרו: וצריכא. דקתני והתירו והתירו תרי זמני דאי אשמעינן עובד כוכבים קסדור משום הכי התירו. דלא קא אתי למסרך דלי ביה למיגזר משום מסרך מילתא דעובד כוכבים הוא ולא איכפת (ליה) [לן] באיסור משום הכי התירו: אבל קטן דאתי למיסרך. דאי שרית השתא דילמא אתי למעבד כשהוא גדול אימא לא: ואי אשמעינן קטן. מעשה דתינוקות משום הכי התירו דלא אתי לאיחלופי בגדול: אבל ענהר כוכבים כשהיא לאיחלופי בגדול ישראל דמאן דחזא לעובד כוכבים גדול דהטיל מום וקסבר לאיחלופי בגדול: אבל ענהד כוכבים קסדור דאתי לאיחלופי בגדול ישרא דמאן דחזא לעובד כוכבים גדול דהטיל מום וקסבר דישראל הוא ואתי לאיחלופי בגדול ישראל שמא יטיל מום אימא לא לישרו צריכא: לא שנו דהתירו אלא דאמרי ליה לקסדור אינו נשחט אלא א״כ היה בו מום אבל אמר כו': לאיתויי גרמא. שמניח בצק או דבילה באזנו: לאיתויי מסיח לפי תומו דאפ״

וכשהוא אכיל לא מיתחזא במומא וכשהוא פעי מיתחזי: החוטין. השינים החיצונות שעומדות לפני הפה: וכשנגממו. שנחתכו והעיקרין קיימין: והפנימיות. שינים שנעקרו לגמרי הוי מום: רוע[.]ם ישראל נאמנין. לומר מעצמו נעשה מום זה ומום זה התירו והעיקרין קיימנין והפניסיות. שינים שנעקרו לגמרי הוי מום: דרעים ישראל ואמנין. לזמר מעצמו נעשה מום זה ומום זה החירו מנים רועים כהנים אין נאמנין דחשודין הן להטיל מומין: ר"י ור"א מפרשי מתנית' רועי ישראל בי כהנים רועי בהמות כהנים נאמנין לומו מום זה מעצמו היה והתירו חסם: ללגימא לא חיישינן, כלומר דלא אמרינן דמשום הכי משתרי עילויה דבעו למיכל מיניה בי רביה כהן: וה"ה כהן לכהן. כהן לכהן דאין נאמנין דחיישינן לגומלין דשמא זה מתכוין להתיר בכורו כדי שיחזור זה למחר ויעיד על בכורו של זה ויתירו: ואתא רבן [שמעון כן] גמליאל למימר נאמן הוא על של חברו דלא חייש לגומלין: וחד אמר רועי ישראל והן כהנים. כלומר רועין של ישראל ואותן רועין הוויין כהנים נאמנין:

דמימר

לחיוביה אפי׳ לדידיה מדאורייתא: בותגר׳ ושערו מדולדל. לפי שלא שו היה נגון מעולם: קסדור.

ממונה: מה טיבו של זה. שהניחוהו

 ל) [גיטין נג. וש"נן,
 במשנה שבמשניות אי
 ראסן, ג) לאחר רדיפה לא אלא
 אפילו כר ל"ק, ד) לעיל ג:
 לקמן נג: ממורה כד: לקמן נג: תמורה כד:, כ) [לקמן לו. לע.], ו) יומא (סקמן כו. נט:), ו) יומח
 עח. לעיל ל., ו) מ״א דהטיל מוס
 לבכור ראשון והחירו על יד
 ל״ק, ח) וכי פעי מיחוי אפ״ה
 הוי מוס שבגלוי נ״ק,
 ט בנעקרו ל״ק, י) בי שראל ש) בנעקרו ליק, י) פי שרחנ והא לזיק, ל) בו דמימר הדייא לייק, ל) ביי לייק ואין לו לחוש שמא ילא רוב הראש ברישא קודם שילא האוזן וחזר דממוך כי כל"ל, מ) והאי אימור ל"ק, נ) כרבה דפ' ל"ק, **ס**) [ע' בחולין דף סט ע"ב חוס' ד"ה

הגהות הב"ח

(מ) גמ' דרכנן הוא לדידיה:
(ב) שם פעס אחת היו כו'
ולריכא: (ג) רש"י ד"ה
מימרא וכו' ואוניו קצרות
ואינן נראום: (ד) ד"ה חוטין שנפנמו חוטמו שו שניטלה מהס:

גליון הש"ם

, מתני' וקשרו זנבות בכורות. ע' כלח"ק פ"ז לצ"מ סי' ז:

לעזי רש"י

טונפל"ש [טינפלי"ש]. צדעיים. ינציב״ה [יינציבי״ש]. מישיליר"ש. (שיניים)

מוסף רש"י

טימא כו' לא קנסו בנו אחריו. (שלס, ואע"ג שהוא אחריו. לשלם, ואע"ג שהוא חייב לשלם כדתנן בהניזקין (גיטין נב:) המטמא והמדמע והמנסך שוגג פטור ומזיד ם מד:). היזק שאינו חללד וו מייכ (שם מד:). היזק שאינו ניכר. הטומאה אינה ניכרת נפירות, לא שמיה היזק. לחייב נכסיו מן התורה (שם). לחייב נכסיו מן התורה (שם). קודם שיצא לאויר העולם. ועדיין לא נתקדט, דככור ברחס תליא קדועתיה, דכתיב כל הככור אשר יולד, ולא הוי כמטיל מוס בקדשים . (לעיל ג:)**, גדיא באודניה** שהגדי יולא דרך לדעיו ונראות האונים מחלה. אימרא בשפוותיה. שפי הטלה יולא מחלה (תמורה בד:). החוטין החיצונות.יינלב"ש שבאמלע הפה, שנפגמו. שחקרו מעט, ושנגממו. שנחתכו נסכין ברוחבו ולא חיקרו אלא כעין סדק (לקמן לז.). רועים כהנים אינן נאמנין. לומר מאליו נפל בו מום זה, לפי שנחשדו כהנים להטיל מומין בבכורות בזמן הזה כדי להתירן עמו שמאליו נפל בו מום זה (סנהדריו ל: וכעי"ז ביצה כז:).